

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

10 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

judecând în ședință fără participarea părților recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de avocatul Mărgineanu Iurie în numele inculpatei și de partea vătămată și avocatul său, Ropot Veaceslav, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, în cauza penală în privința lui

Serjan Zinaida xxxx

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 09.11.2015-29.06.2018;

instanța de apel: 17.09.2018-05.03.2019;

instanța de recurs: 21.05.2019-10.09.2019;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 29 iunie 2018, Serjan Zinaida a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin. 5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de exercitare a activității legate de gestionarea bunurilor altor persoane pe o perioadă de 5 (cinci) ani.

A fost admisă parțial acțiunea civilă și dispusă încasarea de la Serjan Zinaida în beneficiul lui Jane Karen a prejudiciului material în sumă de 192 327,45 lei, 50000 cu titlu de prejudiciu moral și 988 dolari SUA 69 cenți, cu titlu de cheltuieli de judecată, în rest acțiunea a fost respinsă.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Serjan Zinaida, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale pe motiv că având o stare materială nefavorabilă și, după un plan bine chibzuit al său și anume, fiind prietenă cu Tatiana Vasilevscaia, precum și cunoscută cu fiica acesteia, Jane Karen, care locuia și lucra în Statele Unite ale Americii, prin abuz de încredere avut față de aceasta și prin înșelăciune,

sub pretextul că v-a avea grijă de mama ultimei, precum și investirea banilor în vederea construcției unei case de locuit în sat. Dumbrava, com. Trușeni, mun. Chișinău, a convins-o pe Jane Karen de a-i transmite sume bănești.

Ca urmare, Serjan Zinaida continuând acțiunile sale infracționale și asigurând-o pe Jane Karen, precum că construcția casei este începută, că este necesară procurarea produselor alimentare, bunurilor, serviciilor și mobilierului pentru mama ultimei, Tatiana Vasilevscaia, precum și ca împrumut pentru necesitățile personale, premeditat cunoscând că nu v-a executa obligațiunile asumate, în perioada anilor 2011-2013, sub pretextele enunțate, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin intermediul transferurilor bănești „Western - Union”, coletelor primite și altor servicii prin rețeaua „market Online”, a primit de la Jane Karen mai multe sume bănești și bunuri, valoarea cărora fiind în sumă de 11850 dolari SUA, (care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 159 975 lei) și 32 352,45 lei, după care deținând asupra sa ilegal și în vederea atingerii scopului infracțional avut, intenționat le-a însușit și le-a folosit în interese personale.

În rezultatul acțiunilor ilegale comise de Serjan Zinaida, părții vătămate Jane Karen i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă totală de 192327,45 lei.

3. Nefiind de acord cu sentința, avocatul Mărgineanu Iurie în numele inculpatei, a atacat-o cu apel, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

În susținerea poziției sale, apelantul a invocat că:

- sentința de condamnare este neîntemeiată;

- declarațiile martorilor Botezatu P., Grajdean P., Grușina T., Munteanu L. constituie probe indirecte, care nu pot sta la baza condamnării inculpatei, deoarece martorii Grajdean P. și Grușina T. relatează despre expedierea unor sume bănești de către Jane Karen Zinaidei Serjan doar din spusele părții vătămate în anul 2014, pe când transferurile au avut loc în perioada 2011-2013, aceștia nu cunosc nimic despre careva transferuri bănești, modalitatea de transmitere etc. Mai mult, martorii Botezatu P. și Munteanu L. au relatat doar de faptul că partea vătămată nu o putea găsi pe mama sa, iar despre expedierea unor sume de bani sau produse Zinaidei Serjan nu au menționat absolut nimic;

- în ciuda dozei inerente de subiectivism, nu trebuie înlăturate declarațiile fiicei pentru mamă doar pe considerentul relației de rudenie, câtă vreme se coroborează cu alte probe administrate. Or, interesul evident al martorului, care a fost reținut de către instanța de judecată, trebuie demonstrat. Mai mult, declarațiile au fost oferite sub jurământ, martorul fiind prevenit despre

atragerea sa la raspundere penală pentru oferirea declarațiilor false;

- dacă subiectivismul a fost prezent la aprecierea declarațiilor Zinaidei Serjan urma să fie aplicat și la aprecierea declarațiilor Tatiane Vasilevscaia, mama inculpatei, care în perioada reținută în actul de învinuire, consuma periodic băuturi alcoolice, despre care fapt cunoștea și fiica Jane Karen. Mai mult, în aceeași perioadă, din analiza comunicărilor între inculpată și partea vătămată, ultima se afla în conflict cu mama sa, Vasilevscaia Tatiana, având o atitudine negativă față de aceasta, adresându-i chiar și cuvinte urâte;

- din analiza tuturor probelor, de către partea apărării au fost constatate multe neconcordanțe, dubii care pe parcursul cercetării judecătorești nu au fost înlăturate de acuzator, și anume: Jane Karen a efectuat, prin intermediul Western Union 16 transferuri bănești pe numele Zinaidei Serjan. Suma totală a transferurilor este de 1339,93 dolari USD;

- în privința transferurilor bancare, instanța de judecată urma să ia în considerare sumele care au fost destinate efectuării unor rugăminți a părții vătămate, cadouri pentru familia Serjan etc, inclusiv să atragă atenția că fragmentele convorbirilor telefonice coincid cu perioada expedierii sumelor bănești. Astfel, nu este clar de ce instanța de judecată, la emiterea sentinței de condamnare nu a exclus aceste sume;

- în privința comenzilor de pe Market online, a pașaportului, mobilei și concertului, Serjan Zinaida a primit de la Jane Karen trei comenzi de la Market Online în sumă aproximativ 3000 de lei. Nimeni nu a convins-o pe Jane Karen să efectueze aceste comenzi, ultima acționa din propria inițiativă. Jane Karen a atribuit Zinaidei Serjan suma unei comenzi care nu a fost efectuată, la 03.06.2011 în mărime de 702,78 lei. În afară de cele trei comenzi care erau destinate pentru Zinaida Serjan, celelalte erau livrate direct Tatiane Vasilevscaia de către curier pe adresa Onisifor Ghibu 1, ap.89. Jane Karen nu a efectuat nici o comandă Market Online în anul 2014; Jane Karen a declarat că produsele alimentare din anul 2011 ajungeau la Vasilevscaia Tatiana; Jane Karen nu a prezentat nici o probă care ar dovedi că comenzile Market Online au fost livrate pe strada Alba Iulia 206, ap.59; S-a invocat suma de 1000 de dolari SUA pentru perfectarea pașaportului, fără a fi prezentate careva dovezi. Nu a fost prezentat vreun formular, care ar dovedi existența coletului din iarna 2012. Nu a fost dovedit că coletul conținea 1000 de dolari SUA. Nu a fost dovedit pe a cui nume trebuiau să fie perfectate actele, inițial fiind invocat de avocat pentru Vasilevscaia Tatiana, după care Jane Karen a menționat că i-a transmis pentru perfectarea pașaportului inculpatei;

- în privința sumei de 750 dolari SUA, Jane Karen a specificat inițial că suma a fost transferată în luna noiembrie 2013, atrage atenția că în luna noiembrie s-a transferat doar suma de 300 dolari SUA. Observând că în luna noiembrie, conform tabelului Western Union, suma de 750 de dolari SUA nu poate fi

dovedită, ea își schimbă depozițiile și deja specifică nu luna noiembrie, dar perioada vară-toamnă 2013. Deja această sumă nu figurează integral, ci în părți, însă, conform datelor Western Union, care au fost anexate la dosar, suma totală a transferurilor bănești din perioada vară-toamnă 2013 constituie 724,84 dolari SUA. Jane Karen iarăși având declarații contradictorii și adăugând de la sine 25 dolari SUA. Jane Karen nu a prezentat nici o probă care ar dovedi că ea a trimis bani pentru procurarea biletelor la concertul lui Kirkorov;

- în privința coletelor Jane Karen, inițial, a declarat că suma de 10 100 dolari SUA a fost transmisă prin transferuri bancare - Western Union, ulterior schimbându-și declarațiile a reținut că suma a fost transmisă prin intermediul a 7 colete poștale; Zinaida Serjan nu deține nici un teren în localitatea Dumbrava; Procurorul nu a prezentat probe care ar demonstra că coletele poștale cu haine și transferurile Western Union nu ajungeau până la Vasilevscaia Tatiana, bazându-se exclusiv pe depozițiile părții vătămate Jane Karen; Partea acuzării nu a atras atenția asupra faptului că un colet a fost returnat părții vătămate Jane Karen. Mai mult, ce sumă de bani se afla în acel colet returnat ?; sumele au fost descrise la general, 2000 de dolari SUA, câteva ori câte 3000 de dolari SUA și încă careva sume bănești, cu toate că anterior partea vătămată a declarat că deține extrase de cont a sumelor respective; nu s-au prezentat probe prin care s-ar demonstra că Zinaida Serjan a convins-o pe Jane Karen să investească bani în construcția unei case (de exemplu audio, video, fotografii unde trebuia să fie construită casa, planul arhitectural, estimarea prețului construcției etc);

- partea apărării a efectuat o interpellare la IRS (FISC SUA) pentru a afla unde a lucrat și ce venit a avut Jane Karen în perioada 2008 - 2013, însă ei au răspuns că informația conține date personale. La fel, a fost efectuată o interpellare președintelui rețelei de magazine Variazioni, însă fiind recepționată a rămas fără răspuns. Semnătura domnului Hedvat nu corespunde semnăturii pe certificatul de venit prezentat de Jane Karen. Pe certificat lipsește ștampila oficială a magazinului și data concretă a angajării;

- în ultima discuție telefonică, suma de 10 100 dolari SUA nu a fost pronunțată de către Jane Karen, pe ce probe se bazează Jane Karen numind exact această sumă? Această circumstanță pune la îndoială veridicitatea versiunii părții vătămate, mai ales dacă luăm în considerare că inițial ultima a menționat că a transferat banii, iar mai apoi i-a transmis prin colete poștale;

- instanța de judecată nu a acordat posibilitatea inculpatei de a se apăra, de a demonstra anumite circumstanțe de la specialiști în domeniu, care nu au careva interes pe cazul respectiv și care ar demonstra veridicitatea versiunilor invocate de inculpată. Este de neconceput că pentru instanța de judecată a fost suficientă simpla declarație a părții vătămate prin care a menționat că a introdus în cele 7 colete poștale suma de 10 100 dolari SUA, având în vedere motivațiile inculpatei,

presiunile acesteia, returnarea unui colet poștal, declararea inițială că 10 100 dolari SUA au fost transmiși prin transferuri bancare Western Union, însă instanța de judecată nu a avut nici un minim de interes în vederea verificării acestor circumstanțe;

- partea apărării a descifrat fiecare convorbire telefonică, enumerând fiecare neconcordanță din cele declarate de Jane Karen și menționate în actul de învinuire. Aprecierea acestor neconcordanțe este inerentă la stabilirea intenției inculpatei, existența laturii obiective a infracțiunii de escrocheriei, calificarea acesteia, mărimea prejudiciului solicitat a fi încasat în baza acțiunii civile etc;

- instanța urma să ia în considerare aceste neclarități/dubii, în vederea stabilirii adevărului și examinării în condiții de contradictorialitate a cauzei penale, însă, din motive necunoscute instanța de judecată nu a combătut nici un contraargument a părții apărării, care se bazau pe date concrete, materializate prin înregistrările audio, interpelări anexate la prezenta cauză penală;

- instanța nu a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, nu a indicat motivele admiterii unor probe și respingerii altor probe, nu s-a argumentat detaliat de ce s-au respins probele ce au fost aduse în confirmarea nevinovăției inculpatei, nu și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la contraargumentele părții apărării. Mai mult, instanța nici măcar din pur interes nu a clarificat situația cu înscenarea teatrului pentru tatăl părții vătămate în privința transmiterii sumelor bănești pentru construcția casei. Oare instanței, din ascultarea înregistrării audio în care s-a înscenat transmiterea sumelor bănești în care a participat atât partea vătămată cât și inculpata, nu i-au trezit careva dubii sub acest aspect? Care au fost acțiunile instanței de judecată în vederea clarificării acestei versiuni?

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, a fost admis apelul declarat, casată total sentința instanței de fond, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Serjan Zinaida a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin.(1) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul asistenței sociale pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Acțiunea civilă a fost admisă parțial, cu încasarea de la Serjan Zinaida în beneficiul lui Jane Karen prejudiciul material în mărime de 55704,5 (cincizeci și cinci mii șapte sute patru lei, cinci bani), prejudiciul moral în mărime de 15000 (cincisprezece mii) lei, cheltuielile judiciare în mărime de 988,69 (nouă sute optzeci și opt dolari SUA, șaiszeci și nouă cenți), în rest, acțiunea civilă a fost respinsă.

4.1. Colegiul penal a reținut că instanța de fond la adoptarea sentinței contestate incorect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și astfel, eronat a încadrat acțiunile inculpatei Serjan Zinaida în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, dând faptei săvârșite încadrarea juridică necorespunzătoare materialului probator administrat.

La momentul judecării cauzei în instanța de apel au intervenit modificări în prevederile art. 190 Cod penal (Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018), acestea fiind introduse în dispoziția articolului dat, conform cărora art. 190 Cod penal are următorul cuprins: *alin. (1) escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile,*

alin. (2) Escrocheria săvârșită: b) de două sau mai multe persoane; d) cu folosirea situației de serviciu; din dispoziția alin. (2) fiind exclusă lit. c);

alin. (2¹), dobândirea prin escrocherie a bunurilor de patrimoniu cultural din siturile arheologice sau din zonele cu potențial arheologic;

alin. (3), escrocheria săvârșită de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

alin. (4), acțiunile prevăzute la alin. (1)-(3) săvârșite în proporții mari;

alin. (5), acțiunile prevăzute la alin.(1)-(3) săvârșite în proporții deosebit de mari.

De asemenea, Colegiul penal a reținut că prin Legea nr. 207 din 29 iulie 2016, în vigoare din 07 noiembrie 2016, pentru modificarea și completarea unor acte legislative, au fost operate modificări la art. 126 Cod penal, și anume:

alin. (1), se consideră proporții mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei;

alin. (1¹), se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei;

alin. (2), caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Instanța de apel a constatat dovedită pe deplin fapta infracțională de către Serjan Zinaida de dobândire ilicită prin escrocherie de la partea vătămată Jane Karen a sumei de 55704,5 lei și ținând cont de Hotărârea Guvernului RM din 25.12.2012 privind aprobarea cuantumului salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2014 și de art. 10 Cod penal, care prevede efectul retroactiv al legii penale, reține că prejudiciul material cauzat de către inculpată, în sumă de 55704,5 lei nu constituie proporții deosebit de mari, deoarece nu depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin Hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fapt pentru care acțiunile inculpatei Serjan Zinaida urmează a fi reîncadrate de la alin. (5) în alin. (1) al art. 190 Cod penal.

Astfel, Colegiul **a constatat** că, Serjan Zinaida, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale pe motiv că având o stare materială nefavorabilă și, după un plan bine chibzuit al său și anume, fiind prietenă cu Tatiana Vasilevscaia, precum și cunoscută cu fiica acesteia, Jane Karen, care locuia și lucra în Statele Unite de Americii, prin înșelăciune, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul că v-a avea grijă de mama ultimei, a convins-o pe Jane Karen de a-i transmite sume bănești.

Ca urmare, Serjan Zinaida continuând acțiunile sale infracționale și asigurând-o pe Jane Karen, precum că sunt necesare procurarea produselor alimentare, bunurilor, serviciilor și mobilierului pentru mama ultimei, Tatiana Vasilevscaia, precum și ca împrumut pentru necesitățile personale, premeditat cunoscând că nu v-a executa obligațiunile asumate, în perioada anilor 2011-2013, sub pretextele enunțate, acționând prin intenție directă, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin intermediul transferurilor bănești „Western - Union” și altor servicii prin rețeaua „market online”, a primit de la Jane Karen mai multe sume bănești și bunuri, valoarea cărora fiind în suma de 55704,5 lei, după care deținând asupra sa ilegal și în vederea atingerii scopului infracțional avut, intenționat le-a însușit și le-a folosit în interese personale.

În rezultatul acțiunilor ilegale comise de Serjan Zinaida, părții vătămate Jane Karen i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă totală de 55704,5 lei.

Vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, se confirmă prin probele analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi declarațiile părții vătămate, a martorilor Tatiana Vasilevscaia, Pavel Botezatu, Parascovia Grajdean, Tamara Grișina, precum și prin materialele administrate la cauza penală.

Astfel, Colegiul penal a constatat cu certitudine că, acțiunile inculpatei Serjan Zinaida au fost eronat încadrate juridic de către acuzatorul de stat în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, iar ulterior, greșit menținută acuzarea de către prima instanță condamnând-o pe inculpată în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, deoarece, instanța de apel a considerat dovedită vinovăția inculpatei Serjan Zinaida în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative: *escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată, a unei fapte mincinoase, în privința naturii actului juridic anulabil, încheierea căruia a fost determinată de comportament dolosiv și viclean, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Cu referire la motivele invocate de apelant, Colegiul a reținut că, au fost întrunite toate elementele infracțiunii de escrocherie, deoarece aceasta se poate manifesta prin prezentarea unor date false sau prin ascunderea unor informații a căror anunțare era obligatorie, care se poate referi atât la personalitatea infractorului sau a altor persoane, cât și la unele obiecte, fenomene, care puteau fi înlăptuite pe cale verbală, în scris ori folosind ambele căi simultan.

Din probatoriul analizat de către instanța de apel, cu referire la acțiunile Zinaidei Serjan legate de săvârșirea escrocheriei, s-a reținut că, inculpata prin comportament dolosiv și viclean sub pretextul că v-a avea grijă de mama ultimei, a convins-o pe Jane Karen de a-i transmite sume bănești. Ca urmare, Serjan Zinaida continuând acțiunile sale infracționale, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin intermediul transferurilor bănești „Western - Union” și altor servicii prin rețeaua „market online”, a primit de la Jane Karen mai multe sume bănești și bunuri, valoarea cărora fiind în sumă de 55704,5 lei, după care deținând asupra sa ilegal și în vederea atingerii scopului infracțional avut, intenționat le-a însușit și le-a folosit în interese personale.

Instanța de apel a reținut că prima instanță a interpretat greșit declarațiile părții vătămate Jane Karen care nu au fost luate în coroborare cu alte probe, conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel, potrivit declarațiilor părții vătămate, aceasta susține că prejudiciul cauzat constituie 11 850 dolari și 32 352 lei,45 bani, sume care potrivit acesteia au

fost transferate prin intermediul transferurilor bănești „Western - Union”, coletelor primite și altor servicii prin rețeaua „market Online”.

Instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate în partea ce ține de transferarea sumelor de bani către Serjan Zinaida prin intermediul coletelor primite, or, prin probele cercetate în cadrul cercetării judecătorești nu a fost demonstrat transferarea sumelor sus numite, a prejudiciului pretins de către partea vătămată.

Așa dar, de către acuzare nu au fost prezentate probe în confirmarea învinuirii aduse lui Serjan Zinaida în baza art. 190 alin. (5) Cod penal și a faptului că inculpata a însușit ilegal de la partea vătămată sumele bănești pretinse de ultima, or, simpla declarație a părții vătămate Jane Karen precum că a introdus în cele 7 colete poștale suma de 10100 dolari SUA, nu poate fi reținută ca plauzibilă de către instanța de apel, nefiind confirmată prin alte probe.

În același timp, versiunea părții vătămate precum că sumele de bani transmise părții vătămate urmau a fi investite în construcția unei case de locuit, se combate prin conținutul stenogramei înregistrărilor sonore din 09.11.2013, potrivit căreia în discuția din 09.11.2013, în cadrul căreia Jane Karen vorbește despre tatăl ei, Zinada Serjan s-a interesat ce gândește el despre farsa cu casa, iar Jane Karen afirmă că va continua să îl mintă, astfel confirmând că toată situația cu casa este o farsă (f.d. 63, vol. II).

În privința declarațiilor martorilor Botezatu P., Grajdean P., Grușina T., Munteanu L., aceste declarații constituie probe indirecte, care nu pot sta la baza condamnării inculpatei. Martorii au declarat în fața instanței chestiuni care le-au fost relatate de partea vătămată și anume despre faptul că nu poate lua legătura cu mama sa Vasilevscaia Tatiana, care în nici un caz nu demonstrează latura obiectivă sau subiectivă a componentei de infracțiune imputate de procuror.

Martorii Grajdean P. și Grișina T. relatează despre expedierea unor sume bănești de Jane Karen către Zinaida Serjan doar din spusele părții vătămate și tocmai în anul 2014, pe când potrivit extrasului expedit de către Western Union transferurile au avut loc în perioada 2011-2013, martorii nu cunosc nimic despre careva transferuri bănești, modalitatea de transmitere.

Cert este faptul că, în opinia instanței de apel, inculpata Serjan Zinaida prin înșelăciune, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, a primit de la partea vătămată Jane Karen prin intermediul transferurilor bănești „Western-Union” și prin rețeaua „market online” sume bănești și bunuri, valoarea cărora fiind suma de 55704,5 lei sub pretextul că vă avea grijă de mama ultimei.

Potrivit înscrisurilor anexate la materialele cauzei și anume, răspunsului parvenit din partea Western Union, Jane Karen a efectuat prin intermediul Western Union 16 transferuri bănești pe numele Zinaidei Serjan (f.d. 27-30, vol. I).

Colegiul a constatat că, în speță este prezentă și intenția inculpatei, inclusiv scopul de cupiditate, din startul derulării stării de fapt, or, aceasta a profitat de încrederea părții vătămate primind prin intermediul transferurilor bănești „Western-Union” sume de bani pe care urma să îi transmită mamei părții vătămate, pe care însă i-a însușit în scopuri personale.

La aprecierea categoriei și măsurii de pedeapsă, în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75, 76 și 77 Cod penal, Colegiul penal a ținut cont de gradul prejudiciabil și pericolul social al infracțiunii, de persoana inculpatei Serjan Zinaida, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra vinovatului

Reieșind din circumstanțele cauzei, ținând cont de faptul că, pedeapsa penală are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane, luând în considerație că inculpata a comis pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, este la o vârstă înaintată, nu a conștientizat gravitatea faptelor comise, nu a restituit prejudiciul cauzat părții vătămate, circumstanțe agravante nu s-au stabilit, fiind prezentă o circumstanță atenuantă, Colegiul penal a considerat, că corectarea și reeducarea inculpatei este posibilă fără izolarea de societate, prin stabilirea în privința acesteia a pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea art. 190 alin. (1) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau de a exercita o anumită activitate în domeniul asistenței sociale pe un termen de 2 ani, pedeapsă care urmează a fi suspendată condiționat pe o perioadă de probațiune de 5 ani.

În prezenta cauză penală, partea vătămată Jane Karen prin intermediul avocatului Ropot Veaceslav a depus acțiune civilă prin care a solicitat încasarea prejudiciului material în mărime de 11 850 dolari SUA și 32353, 45 lei și a prejudiciului moral în mărime de 200 000 lei, precum și a cheltuielilor suportate de partea vătămată pentru biletele de avion la cursele cu direcția New York (S.U.A) - Chișinău (Moldova) și direcția întors Chișinău (Moldova) - New York (S.U.A) în mărime de 988, 69 dolari S.U.A. de la inculpata Serjan Zinaida (f.d. 70-72, vol. II), însă instanța de apel a menționat că nu a fost demonstrat cauzarea prejudiciului material pretins.

Totodată, Colegiul a reținut că, prin infracțiunea săvârșită inculpata prin înșelăciune și abuz de încredere a deposedat-o pe partea vătămată de suma de 55704,5 lei, iar în instanța de fond Jane Karen a solicitat să-i fie recuperat prejudiciul material cauzat prin infracțiune și ținând cont că Serjan Zinaida este recunoscută vinovată în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, în virtutea prevederilor art. 385 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, instanța de apel a dispus încasarea din contul acesteia în beneficiul părții vătămate prejudiciul material în mărime de 55704,5 lei.

Mărimea prejudiciului moral solicitat de către partea vătămată nu a fost dovedit în cuantumul cerut în mărime de 20000 lei, însă s-a reținut că partea vătămată a suferit moral în urma acțiunilor inculpatei, iar o recompensă echitabilă și rezonabilă în mărime de 15000 lei în calitate de prejudiciu moral este disproporțională, or, însăși sentința de condamnare reprezintă un remediu de satisfacție morală.

În corespundere cu prevederile art. 228 alin. (1) Cod de procedură penală, în modul prevăzut de legea procesuală penală, din sumele alocate de stat vor fi compensate următoarele cheltuieli judiciare suportate de către martori, partea vătămată, partea civilă, asistenții procedurali, interpreți, traducători, experți, specialiști, reprezentanții legali ai părții vătămate, ai părții civile: 1) cheltuielile făcute în legătură cu prezentarea la citare în organul de urmărire penală și în instanță, astfel, Colegiul a stabilit că partea vătămată a suportat cheltuieli în sumă de 988,69 dolari SUA pentru procurarea biletelor de avion.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar procurorul, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului a invocat că:

- probele administrate în cauză dovedesc vinovăția inculpatei, însă au fost apreciate critic de către instanța de apel, adoptând o concluzie greșită cu privire la calificarea acțiunilor acesteia.

- la aprecierea declarațiilor părții vătămate, instanța de apel nu a expus care sunt acele criterii sau limite care ar delimita circumstanțele veridice expuse în declarațiile acesteia, de acele circumstanțe care după părerea instanței de apel nu sunt veridice, or, din care considerațiuni instanța a constatat că sunt lipsite de veridicitate declarațiile doar în partea „*sumelor de bani către Serjan Zinaida prin intermediul coletelor primite*” și nu viceversa;

- instanța de fond corect a constatat că prin acțiunile inculpatei Serjan Zinaida s-au periclitat în principal relațiile sociale cu privire la posesia asupra bunurilor mobile, iar în plan secundar relațiile sociale cu privire la libertatea manifestării de voință și minimul necesar de încredere;

- în ședința de judecată s-a stabilit cu certitudine că Serjan Zinaida a intrat în posesia banilor ce aparține părții vătămate și a dobândit prin înșelăciune mijloace financiare în sumă de 11 850 dolari SUA și 32 352,45 lei, ceea ce constituie proporții deosebit de mari, iar acest fapt a fost probat în ședința de judecată prin declarațiile părții vătămate, care totodată sunt confirmate și de către martorii Grișina Tamara și Grajdean Parascovia, or, aceste persoane au confirmat că partea vătămată a indicat anume suma de 10 000 dolari sustrasă de inculpată.

5.1 Recurs ordinar a depus avocatul Ropot Veaceslav în numele părții vătămate, solicitând casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

În susținerea cerințelor sale, avocatul a reținut că:

- instanța de apel în mod eronat a dat o încadrare juridică greșită acțiunilor inculpatei, or, prin probele cauzei se constată că Serjan Zinaida a însușit banii destinați pentru construcția casei de locuit transmiși de partea vătămată, în temeiul cărora urma a fi ridicat imobilul pe un presupus lot de teren din localitatea Dumbrava de lângă mun. Chișinău;

- instanța de apel a efectuat un calcul total greșit a „*proporțiilor deosebit de mari*” (prevăzut de art. 126 alin. (1¹) Cod penal), pe marginea prejudiciului cauzat de Serjan Zinaida părții vătămate Jane Karen. Or, *se consideră proporții deosebit de mari valoarea bunurilor sustrase, dobândite, primite, fabricate, distruse, utilizate, transportate, păstrate, comercializate, trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 40 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei și împărțind suma prejudiciului material total cauzat părții vătămate Jane Karen, în mărime de 192 327,45 lei la cuantumul de 4225 lei (salariu mediu pe anul 2013), obținem în final numărul de salarii medii lunare pe economie care constituie 45,52 (mai mult de 40 de salarii medii pe economie), adică se întrunesc prevederile "escrocheriei comise în proporțiile deosebit de mari " prevăzută de art.190 alin.(5) Cod penal.*

5.2 Avocatul Mărgineanu Iurie în numele inculpatei la fel a depus recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi decizii de achitare, deoarece fapta inculpatei nu întrunește elementele infracțiunii.

Ca motive la baza solicitărilor, avocatul a indicat că:

- instanța de apel nu a intrat deloc în esența litigiului, dar mai mult ca atât, a depășit cadrul legal de învinuire a inculpatei din considerentul că a condamnat-o în temeiul art. 190 alin. (1) Cod penal constatând că suma deposedată alcătuită din 55704,5 lei ca fiind constatată de instanță, depășind prin aceasta însăși învinuirea, or, conform rechizitoriului inculpata a fost învinuită, ulterior acuzată precum că, *în perioada anilor 2011-2013 sub pretextele enunțate, acționând prin intenție directă, dând-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor și admitând în mod conștient survenirea acestora, prin intermediul transferurilor bănești Western Union, coletelor primite și altor servicii prin rețeaua market online, a primit de la Jane Karen Iurie mai multe sume bănești și bunuri de valoarea în sumă de 11850 dolari SUA, (care conform cursului oficial al BNM constituia suma de 159975 lei) și 32352,45 lei, după care deținând asupra sa ilegal și în vederea atingerii scopului infracțional avut, intenționat li-a însușit și li-a folosit în interesele personale;*

- suma de 55704,5 lei, în primul rând nu este clară, în al doilea rând nu este descifrată, din care transferuri a sumelor bănești constituie această sumă chipurile însușită de către inculpată;

- în instanța de judecată de prim grad apărarea a demonstrat prin înregistrările sonore, înregistrate prin intermediul discuțiilor pe Skype (și cercetate în ședința de judecată), că sumele trimise prin intermediul Western Union aveau o destinație la rugămintele părții vătămate;

- organul de urmărire penală și instanța de fond calculând prejudiciul material și învinuind-o pe Serjan Zinaida, a raportat suma de 1339,93 dolari SUA la echivalentul cursului bancar BNM din anul 2013 (1 dolar USD = 13,5 lei MD), adică 18089 lei MD, iar instanța de apel a raportat suma de 1339,93 dolari SUA la echivalentul cursului bancar din 2019 (1 dolar USD = 17,43 lei MD), adică 23352,65 lei MD. Dacă instanța de apel raporta prejudiciul material la cursul valutar al BNM la data transferurilor bănești către Serjan Zinaida din anii 2011, 2012, 2013, atunci ar constitui 16668 lei și nu 23352,65 lei, cum a fost stabilit de instanța de apel;

- instanța de apel urma să ia în considerare sumele care au fost destinate efectuării unor rugăminți a părții vătămate, cadouri pentru familia Serjan etc, inclusiv să atragă atenția că fragmentele convorbirilor telefonice coincid cu perioada expedierii sumelor bănești. Astfel, nu este clar de ce instanța de judecată, la emiterea sentinței de condamnare nu a exclus aceste sume;

- instanța nu a făcut o analiză amplă a probelor acumulate pe cauză, nu a indicat motivele admiterii unor probe și respingerii altor probe, nu a argumentat detaliat de ce s-au respins probele ce au fost aduse în confirmarea nevinovăției inculpatei și nu și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la contraargumentele părții apărării;

- Colegiul penal al Curții de Apel recalificând fapta din art. 190 alin. (5) Cod penal în art. 190 alin. (1) Cod penal, era obligat să atragă atenția termenului de săvârșire al infracțiunii, deoarece conform actului de învinuire infracțiunea chipurile a fost săvârșită în anii 2011-2013. Deci, corespunzător din 2013 până la emiterea deciziei instanței de apel, din 5 martie 2019 s-au scurs 6 ani, respectiv din 2011, s-au scurs 8 ani de zile, iar conform art. 16 Cod penal, infracțiunea constatată de art. 190 alin. (1) Cod penal în privința inculpatei, se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave și prin urmare, instanța urma să ia în considerație prevederile art. 60 Cod penal.

6. Asupra recursului ordinar declarat de procuror a depus referință avocatul Ropot Veaceslav în numele părții vătămate, pledând pentru admiterea acestuia, din motivele invocate.

7. Judecând recursurile ordinare, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, cu casarea deciziei instanței de apel și trimiterea cauzei la rejudecare.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.*

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art. 414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

Statuând asupra principiului respectării normelor de drept menționate, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel la adoptarea soluției expuse pe larg în pct. 4.1. al prezentei decizii, nu a respectat întocmai prevederile legale enunțate supra, interpretându-le eronat.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs și astfel, instanța de recurs luând în considerație argumentele invocate de recurent și constatând că instanța de apel a interpretat eronat prevederile legale la judecarea cauzei penale și la adoptarea soluției sale, urmează a se expune asupra erorilor admise.

În primul rând, Colegiul penal lărgit menționează că, prin sentința primei instanțe, Serjan Zinaida a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin.(5) Cod penal la 8 (opt) ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar

de tip semiînchis pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de exercitare a activității legate de gestionarea bunurilor altor persoane pe o perioadă de 5 (cinci) ani, pentru comiterea escrocheriei, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită în proporții deosebit de mari.

Ulterior, instanța de apel a decis asupra admiterii apelului declarat de avocat în numele inculpatei, casând total sentința și pronunțând o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Serjan Zinaida a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 190 alin.(1) Cod penal la 3 (trei) ani închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate în domeniul asistenței sociale pe un termen de 2 (doi) ani, iar în temeiul art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate pe o perioadă de probațiune de 5 (cinci) ani.

Unul dintre motivele care a stat la baza soluției privind casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri, este faptul că, la momentul judecării cauzei în instanța de apel au intervenit modificări în prevederile art. 190 Cod penal (Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018), conform cărora art. 190 Cod penal are următorul cuprins: *alin. (1) escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.*

Prin urmare, Colegiul penal al Curții de Apel constatând comiterea infracțiunii de escrocherie de către Serjan Zinaida, a considerat a fi corectă recalificarea acțiunilor acesteia de la art.190 Cod penal (*redacția Legii nr. 985-XV din 18.04.2002*) la art.190 Cod penal (*redacția Legi nr. 179/26.07.2018*).

Ajungând la concluzia dată, Colegiul a constatat că: *„Serjan Zinaida, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane în vederea îmbunătățirii situației materiale pe motiv că având o stare materială nefavorabilă și, după un plan bine chibzuit al său și anume, fiind prietenă cu Tatiana Vasilevscaia, precum și cunoscută cu fiica acesteia, Jane Karen, care locuia și lucra în Statele Unite de Americii, prin înșelăciune, prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase, sub pretextul că v-a avea grijă de mama ultimei, a convins-o pe Jane Karen de a-i transmite sume bănești...”*

Respectiv, cele descrise denotă că, instanța de apel a atribuit în acțiunile inculpatei fapte diferite celor incriminate prin actul de învinuire, substituind din oficiu *„prin abuz de încredere și prin înșelăciune”* cu textul *„prin prezentarea ca*

adevărată a unei fapte mincinoase”, astfel depășind limitele învinuirii înaintate prin rechizitoriu, contrar prevederilor art. 325 Cod de procedură penală și de fapt agravând situația inculpatei.

Or, învinuirea se consideră mai gravă în cazul când se majorează volumul învinuirii, deși nu modifică estimăția juridică a celor săvârșite, sau, o astfel de modificare a învinuirii este posibilă numai când aceasta nu se deosebește în mare măsură de circumstanțele reale ale cauzei de învinuirea înaintată definitiv, susținută de procuror în cadrul judecării cauzei, iar modificarea învinuirii nu înrăutățește situația inculpatului și nu afectează dreptul lui la apărare.

Prin urmare, Colegiul menționează că, abordarea instanței de apel este una incorectă și contrară prevederilor art. 394 alin. (1) pct. 5) Cod de procedură penală, deoarece partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă încadrarea juridică corectă a acțiunilor inculpatei și motivele pentru modificarea învinuirii în cazul în care s-a efectuat așa ceva la judecată, or, o modificare în acest sens nu a fost solicitată, iar acuzatorul de stat și-a susținut poziția prin învinuire pe tot parcursul judecării cauzei.

Mai mult ca atât, instanța nu a pus în discuție părților modificarea învinuirii și nu a informat inculpata în mod detaliat cu privire la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa, precum și dreptul de a dispune de timpul și facilitățile necesare pregătirii apărării sale, încălcând, astfel, și prescripțiile art. 6 §1, §3 lit. a) și b) CEDO - dreptului la un proces echitabil (*Hotărârea CțEDO din 12.04.2011, Adrian Constantin vs. România*).

Subsidiar, se remarcă că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 8, 10 și 118 alin. (2) Cod penal, or, în cazul în care infracțiunea de escrocherie nu a fost decriminalizată după modificările operate în art. 190 Cod penal prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018, iar redacția nouă a normei în cauză nu înlătură caracterul infracțional al faptei, nu ușurează pedeapsa și nu ameliorează în alt mod situația persoanei ce a comis infracțiunea, adică nu are efect retroactiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi încadrate conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii faptei, fiind o normă care cuprinde în întregime toate semnele faptei prejudiciabile săvârșite.

Situația descrisă mai sus servește drept temei pentru casarea hotărârii și nu poate fi corectată în recurs, ceea ce echivalează cu nesoluționarea fondului cauzei. Eroarea comisă nu oferă posibilitatea instanței de recurs de a trage concluzii privitor la corectitudinea soluției adoptate de către instanța de apel.

Motivarea soluției instanței de apel, contrazice dispozitivul hotărârii și instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, temei ce se încadrează în prevederile art. 427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală și se soldează cu casarea deciziei recurate și remiterea cauzei la o nouă judecare în ordine de apel.

La o nouă judecare a cauzei, este necesar a se ține cont că una din condițiile adoptării unei sentințe legale este corespunderea părții descriptive a ei cu circumstanțele constatate în ședința de judecată, iar la întocmirea ei, instanța trebuie să îndeplinească cerințele art. 394 Cod de procedură penală și să soluționeze toate chestiunile prevăzute în art. 385 Cod de procedură penală potrivit cărora, instanța își întemeiază sentința numai pe probele care au fost cercetate în ședința de judecată. Această prevedere se referă și la adoptarea deciziei de către instanța de apel.

Totodată, la o nouă rejudecare, instanța urmează să dea o apreciere cuvenită actului de învinuire și să-l examineze în coraport cu încadrarea juridică oferită de către organul de urmărire penală.

În al doilea rând, un alt temei care a stat la baza recalificării acțiunilor inculpatei de la alin. (5) la alin. (1) art. 190 Cod penal este faptul că, instanța a constatat că, prin acțiunile ilegale a Zinaidei Serjan părții vătămate i-a fost cauzată o daună materială considerabilă în sumă de 55704,5 lei.

Prin învinuire inculpatei i se încredințează că a cauzat Janei Karen o daună considerabilă în sumă de 192327,45 lei, însă, analizând decizia instanței de apel, Colegiul reține că, în susținerea concluziei sale, privind modificarea daunei considerabile cauzată părții vătămate, instanța de apel nu oferă o claritate și nu motivează prin ce anume a fost cauzată dauna în sumă de 55704,5 lei.

Mai mult ca atât, întru confirmarea vinovăției inculpatei pentru comiterea faptei prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal pune aceleași probe care au stat la baza sentinței de condamnare în baza art. 190 alin. (5) Cod penal, făcând trimitere la materialele cauzei, declarațiile martorilor, inclusiv și la declarațiile părții vătămate Jane Karen, care a susținut că dânzei i s-a cauzat un prejudiciu considerabil în sumă de 192327,45 lei, ca ulterior, declarațiile acesteia în partea ce ține de transferarea sumelor de bani prin intermediul coletelor să fie respinse, precum că nu au fost prezentate probe confirmative în susținerea acestora.

Prin urmare, în motivarea deciziei recurate apare o contradicție, deoarece pe de o parte declarațiile integrale a părții vătămate au fost puse la baza condamnării, iar pe de altă parte au fost apreciate critic.

De asemenea, instanța de recurs atrage atenția că, inculpatei i se atribuie perioada anilor 2011-2013 de săvârșire a infracțiunii, însă reieșind din conținutul probelor la care face trimitere instanța de apel, acestea datează cu anul 2014 și anume, ne referim la stenogramele convorbirilor prin intermediul Skype din perioada lunii aprilie 2014, dintre Serjan Zinaida și Jane Karen (f.d. 83-91, vol. II), ceea ce presupune că în susținerea învinuirii stau probe obținute în afara perioadei încredințate.

În al treilea rând, verificând și analizând *per ansamblu* decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel nu a analizat punctual

criticile invocate de avocat, ci s-a limitat doar la expunerea unor fraze generale, menționând că: „... probele administrate în cauză demonstrează vinovăția lui Serjan Zinaida în comiterea infracțiunii incriminate.”

Față de cele ce preced, Colegiul reiterează că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că provoacă un control integral atât în fapt, cât și în drept, în privința persoanelor care l-au declarat și vizavi de problemele ce le ridică aceștia. Prin alte cuvinte, fiind investită cu o situație de fapt, instanța de apel, ca urmare a efectuării cercetării judecătorești, în decizia adoptată trebuia să expună concluzia generală pe marginea apelului, precum și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea criticilor invocate de avocat, analizând probele și indicând expres care sunt motivele respingerii unora și aprecierii critice a altora.

Astfel, simpla motivare a instanței de apel precum că, probele demonstrează cu certitudine vina inculpatei, instanța de recurs o apreciază ca fiind insuficientă și nejustificată, or, potrivit art. 93 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură penală, probele sunt elemente de fapt dobândite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei și în calitate de probe în procesul penal se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: 1) declarațiile bănuitului, învinuitului, inculpatului, ale părții vătămate, părții civile, părții civilmente responsabile, martorului; 2) raportul de expertiză, etc.

Conform art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală, toate probele administrate în cauza penală vor fi verificate sub toate aspectele, complet și obiectiv. Verificarea probelor constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, administrarea de noi probe și verificarea sursei din care provin probele, în conformitate cu prevederile prezentului cod, prin procedee probatorii respective, iar în conformitate cu art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Având la bază raționamentele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel la examinarea cauzei nu a cercetat probele prezentate de către partea acuzării și partea apărării sub toate aspectele, nu le-a verificat și analizat prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu - din punct de vedere al coroborării acestora și nu și-a motivat soluția adoptată, de asemenea instanța de apel nu a făcut o analiză minuțioasă a chestiunilor de fapt criticate de părți și astfel nu a soluționat fondul apelului declarat.

În contextul dat, se specifică că pentru corectitudinea judecării prezentei cauze este important de a analiza minuțios toate probele acumulate în dosar, întrucât aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, iar justa apreciere contribuie la elucidarea adevărului și la echitatea procedurii desfășurate pentru toate părțile la proces, or, în decizia instanței de apel lipsește analiza și aprecierea probelor, iar simpla redare a declarațiilor părților sau conținutul materialele anexate nu este o procedură suficientă pentru a ajunge la concluzia privind condamnarea inculpatei.

În atare circumstanțe, se relevă că au fost încălcate prevederile art. 394 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, unde este stipulat expres că, partea descriptivă a hotărârii de condamnare trebuie să cuprindă probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe.

În consecință, procedându-se în asemenea mod, instanța de apel a admis încălcarea art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene, potrivit căruia - „... orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, (...) a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa”. În particular, instanța de apel nu a respins argumentat toate alegațiile avocatului invocate în cererea de apel și nu a formulat o motivare corespunzătoare vizavi de chestiunile care au importanță decisivă în cauză, prin ce a admis eroarea de drept prescrisă de pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

În al patrulea rând, Colegiul ține să precizeze că, la adoptarea soluției sale instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, deoarece:

Odată ce s-a ajuns la concluzia privind recunoașterea vinovăției lui Serjan Zinaida pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (1) Cod penal, până la aplicarea pedepsei urma a lua în considerație prevederile art. 60 alin. (1) lit. b) Cod penal, or, infracțiunea incriminată inculpatei face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, pentru care persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat 5 ani.

Reieșind din faptul că, acțiunile ilegale a inculpatei au avut loc în perioada anilor 2011-2013, după opinia instanței de apel, termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a expirat la sfârșitul anului 2018 și astfel, soluția de condamnare din 05.03.2019 devine una nulă.

Prin urmare, circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis erori de drept care nu pot fi corectate de instanța de recurs, recursurile ordinare fiind posibil admiterii.

Reieșind din contextul celor descrise supra, decizia atacată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată, iar în cadrul rejudecării cauzei instanța de apel urmează să se conducă de

prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care reglementează procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile menționate, să țină cont de împrejurările expuse care au servit temei de casare a soluției adoptate și în strictă conformitate cu prevederile art.414 Cod de procedură penală să verifice legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor administrate în instanța de judecată, inclusiv să se expună asupra tuturor motivelor apelului, iar în dependență de datele obținute să pronunțe o hotărâre întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417-418 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Scutelnic Cătălin, de avocatul Mărgineanu Iurie în numele inculpatei și de partea vătămată și avocatul său, Ropot Veaceslav, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 martie 2019, în cauza penală în privința lui Serjan Zinaida și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia pronunțată integral la 08 octombrie 2019.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Liliana Catan

Ion Guzun

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari